

LÄNSSTYRELSEN

Göteborgs och Bohus län
Planeringsavdelningen
Naturvårdsenheten
Byrådirektör G Storm

BESLUT

1986-04-21

11.1211-1324-84

Göteborgs kommun

Förklarande av delar av Vargö i Göteborgs södra skärgård, Göteborgs kommun, som naturreservat

Skärgården och kusten inom Göteborgsregionen inrymmer mycket betydelsefulla rekreativa naturtillgångar. Ett bevarande av dessa har sedan länge framstått som ett angeläget önskemål i olika planeringssammanhang. Naturvårdsplan för Göteborgsregionen (Göteborgsregionens kommunalförbund 1973) visar på ett överskådligt sätt de naturområden som visat sig särskilt värdefulla och som bör skyddas genom förordnanden jämlikt naturvårdslagen.

Vargö i Göteborgs södra skärgård har i nämnda naturvårdsplan av skäl enligt ovan föreslagits till särskilt skydd jämlikt naturvårdslagens bestämmelser. Öns värde för friluftsliv och naturvård har bedömts som ansevärt och den är belägen i ett skärgårdsavsnitt som omfattas av den fysiska riksplaneringen.

I anledning av detta samt av länsstyrelsen väckt fråga om naturreservatbildning för större delen av Vargö förordade Göteborgs kommun i remissvar den 1 februari 1978 ett interimistiskt förordnande i avvaktan på en utvecklingsplan för södra skärgården. Ett dylikt förordnande beslöts av länsstyrelsen den 3 juli 1978. Stiftelsen för västsvenska fritidsområden åtog sig naturvårdsförvaltningen.

Inför utgången av treårsperioden för det interimistiska förordnandet jämlikt 11 § naturvårdslagen remitterade länsstyrelsen ånyo ärendet till Göteborgs kommun för yttrande. Kommunstyrelsen åberopade fastighetsnämndens och fastighetskontorets skrivelser i ärendet och anförde:

“Vargö ingår i Göteborgs södra skärgård och har i den fysiska riksplaneringen betecknats som riksintresse för bla friluftsliv och kulturminnesvård. Ön är relativt fri från exploatering och erbjuder stora naturvärden liksom rika möjligheter till friluftsliv. I området finns även kulturhistoriska värden i form av sk stenhägnader från tidigare bebyggelse, vilka är skyddade enligt fornminneslagen. Enligt natur- och kulturvårdsprogrammet framgår att ett flertal andra öar i Göteborgs södra skärgård har motsvarande värden ur natur- och friluftssynpunkt. Hela det nämnda skärgårdsområdet bör därför behandlas som en helhet. Detta för att underlätta och förenkla såväl det administrativa förfarandet som prioritering mellan olika objekt och prioritering av de ekonomiska insatserna för skötseln av skärgårdsområdet. Fastighetskontoret förordar därför att en förlängning av det gällande interimistiska förordnandet sker intill dess områdesplanen för skärgårdsområdet är antagen”.

Länsstyrelsen förlängde det interimistiska förordnandet i beslut den 3 juli 1981 att gälla t o m den 30 juni 1984.

Områdesplan för skärgårdsområdet har underhand utvecklats av stadsbyggnadskontoret och antagits av kommunfullmäktige den 16 juni 1983. Där uttalas om Vargö bl a följande. "I planarbetet har Vargö bedömts ha så stora värden att det interimistiska naturreservatet bör fullföljas till ett slutligt naturreservat."

Länsstyrelsen delar helt den uppfattning som kommit till uttryck i såväl kommunalförbundets naturvårdsplan som områdesplanen för södra skärgårdsområdet.

En arbetsgrupp bestående av tjänstemän från kommunen och länsstyrelsen samt ledamöter från kommunalnämnden Styrso har därefter utarbetat förslag till föreskrifter, gränser samt skötselplan i syfte att nå fram till ett slutligt naturreservatförordnande för del av Vargö.

Såväl förordnandeförslaget som skötselplaneförslaget har varit på remiss till statens naturvårdsverk samt Göteborgs kommun, vilka båda tillstyrkt reservatbildningen. Kommunen önskade en smärre ändring av vegetationsskötseln avseende främmande trädslag. Skötselplanen har ändrats i detta avseende.

Genom föreläggande den 4 mars 1985 har länsstyrelsen med stöd av 32 § naturvårdslagen lämnat markägare och sakägare tillfälle att inkomma med erinringar samt anmäla anspråk på ersättning eller inlösen. Med anledning härav har erinringar och ersättningsanspråk inkommit från nio markägare.

Ägarna till fastigheterna Styrso 1:51, 1:90, 1:92 och 1:165 har yrkat dels ändring av gränsen för tomtområde kring värdshuset Stjärnvik dels en smärre ändring vad gäller stigens sträckning från båtbyggnaden på fastigheten Styrso 1:51 till Bälvik. Skälet härför är enligt ägarna att den framtida möjligheten att driva och utveckla värdshusrörelsen ej får beskäras och att rörelsen har betydelse för friluftslivet. Ägarna till fastigheten Styrso 1:188 har yrkat på fortsatt möjlighet till husbehovstäkt. Ett antal sakägare har anfört erinran mot förbudet mot bebyggelse och vill att möjligheterna till ytterligare fritidsbebyggelse på deras resp. fastigheter skall finnas eller något fall invänt helt mot reservatbildningen. Yrkanden om gränsändringar har anförts från ägarna till fastigheterna Styrso 1:313 och 1:49.

Länsstyrelsens ställningstagande: Länsstyrelsen anser det för reservatets vidkommande betydelsefullt att värdshusrörelsen kan fortleva och utvecklas. Av det skälet har gränsen på fastigheterna 1:51 och 1:90 ändrats i enlighet med framfört yrkande. Vidare har föreskriften om förbud mot husbehovstäkt gjorts dispensabel. I övrigt anser länsstyrelsen att förbudet mot bebyggelse skall stå kvar i den utformning det har enligt föreläggandet och att inget skäl till ändring av gränsen mot bebyggelseområdet i öster föreligger.

På grund av vad ovan framförts förklarar länsstyrelsen med stöd av 7 § naturvårdslagen del av Vargö som naturreservat. Gränserna för reservatet framgår av två kartor, bilagor A:1 och A:2. Syftet med naturreservatet är att bevara ett attraktivt område i Göteborgs södra skärgård av stort värde för friluftslivet och med stora naturvårdsvärden.

Med stöd av 8-10 §§ naturvårdslagen förordnar länsstyrelsen att de föreskrifter som upptagits

i förteckning, bilaga B, skall gälla för reservatet samt föreskriver med stöd av 9 § naturvårdsförordningen att vård och förvaltning skall bedrivas i huvudsaklig överensstämmelse med upprättad skötselplan, bilaga C.

Detta beslut kan överklagas hos regeringen, jordbruksdepartementet, bilaga D.

Beslut i detta ärende har fattats av länsstyrelsens styrelse. I beslutet deltog landshövding Åke Norling, ledamöterna Erling Sundwall, Bengt-Olof Thylén, Jan-Olle Folkesson, Ingemar Svensson, Majken Ericsson, Ulla Arnholm, Elving Andersson, Bertil Nilson samt tjänstgörande suppleanterna Gösta Lange, Lennart Olsson, Inge Johansson och Carl-Magnus Brorström.

I den slutliga handläggningen deltog även länsråd Ulf Thuresson, naturvårdsdirektör Bengt-Erik Olsson, överlantmätare Hans Busck, 1:e länsassessor Carl-Otto Lindberg, länsantikvarie Hans Andersson, länsarkitekt Ingegerd Ågren, avdelningsdirektör Carl-Axel Jansson samt byrådirektör Gunnar Storm, föredragande.

Åke Norling

Gunnar Storm

Bilagor

A:1, A:2 Kartor

B Reservatföreskrifter

C Skötselplan

D Besvärshänvisning

Bilaga B

A Föreskrifter enligt 8 § naturvårdslagen angående inskränkning i markägares och annan sakägares rätt att förfoga över fastighet inom reservatet

Det är förbjudet att

- 1 uppföra helt ny byggnad
- 2 muddra, tippa, fylla, schakta och spränga
- 3 avverka träd annat än i enlighet med fastställd skötselplan
- 4 anlägga campingplats, tennisbana, golfbana eller liknande
- 5 förankra husbåt
- 6 utan länsstyrelsens tillstånd anordna upplag
- 7 utan länsstyrelsens tillstånd dra fram ledningar såväl i luft som mark
- 8 utan länsstyrelsens tillstånd anlägga brygga eller båthamn
- 9 utan länsstyrelsens tillstånd bedriva täktverksamhet vartill räknas även husbehovstäkt.

B Föreskrifter enligt 9 § naturvårdslagen angående markägares och annan sakägares skyldighet att tåla visst intrång

Förvaltaren äger rätt underhålla befintlig brygganläggning på fastigheten Vargö 1:51 samt väg över samma fastighet för sin och den besökande allmänhetens utnyttjande. Förvaltaren äger rätt uppsätta sopkärl, sopmajor och eldringar, utmärka och underhålla stigar samt röja och avverka träd, allt enligt fastställd skötselplan. Vidare äger förvaltaren rätt medgiva tillstånd till tältning enligt punkt C 1 på platser som utvalts efter samråd med markägaren.

C Föreskrifter enligt 10 § naturvårdslagen om vad allmänheten har att iakttaga inom reservatet

Utöver föreskrifter och förbud i andra lagar och författningar skall förbud gälla att

- 1 campa; dock får tältning ske efter tillstånd av förvaltaren och på av denne anvisad plats
- 2 medföra okopplad hund
- 3 elda annat än på plats som förvaltaren anordnat för ändamålet
- 4 förankra husbåt.

D Föreskrifter enligt 9 § naturvårdsförordningen rörande förvaltningen

Reservatet skall vårdas och förvaltas av Stiftelsen för västsvenska fritidsområden.

Naturvårdsförvaltningen skall bedrivas i enlighet med skötselplan.

Reservatet skall utmärkas i enlighet med anvisningar utfärdade av statens naturvårdsverk.
Skyltar skall ha en av länsstyrelsen godkänd text.

